

עזרי הזמרת י-ה

פרפראות וחידושים על פרשת השבוע
מפניני ר' עוזי צמח הי"ד

פרשת שמות - תשפ"ד - גיליון 80

מדור הגימטריות

פרפראות וחידושים

* וגם הנה הוא יצא לקראתך וראך ושמח בלבבו: (ד' י"ד)

וכתב רש"י, וראך ושמח בלבבו. לא כשאתה סבור שיהא מקפיד עליך שאתה עולה לגדולה, ומשם זכה אהרן לעדי החשן הנתון על הלב.

והביא התורה תמימה, וראך ושמח בלבבו - א"ר מלאי, בשכר וראך ושמח בלבבו זכה לחשן המשפט על לבו [שבת קל"ט א].

והנה המילים בפסוק: **וגם הנה הוא יצא לקראתך וראך ושמח בלבבו**, עולה בגימטריא 1594.

וכן המילים: **ראה בגדולת אחיו - זכה לעדי - אורים ותומים**, עולה בגימטריא 1594, [כולל התיבות]

* **וילך משה וישב אל יתר חתנו ויאמר לו אלקה נא ואשובה אל אחי אשר במצרים וראה העודם חיים ויאמר יתרו למשה לך לשלום: (ד' י"ח)**

כתב התורה תמימה, לך לשלום - א"ר אבין הלוי, הנפטר מחבירו אל יאמר לו לך בשלום אלא לך לשלום, שהרי יתרו שאמר למשה לך לשלום עלה והצליח, ודוד שאמר לאבשלום (ש"ב ט"ו) לך בשלום הלך ונתלה [ברכות ס"ג א].

והנה המילים בפסוק: **ויאמר יתרו למשה לך לשלום**, עולה בגימטריא 1704.

וכן המילים: **דאל יאמר אדם לחבירו לך בשלום - אלא יאמר לשלום**, עולה בגימטריא 1704.

* **וירף ממנו אז אמרה חתן דמים למולת: (ד' כ"ו)**
וכתה התורה תמימה, למולות - מכאן לשתי מילות, אחת למילה ואחת לפריעה וכו', [ירושלמי שבת פ"ט ה"ב].

והנה המילים בפסוק: **וירף ממנו אז אמרה חתן דמים למולת**, עולה בגימטריא 1751, [כולל התיבות].

וכן המילים: **זה - לשתי מילות למילה ופריעה**, עולה בגימטריא 1751, [כולל התיבות והאותיות].

* **ויפגעו את משה ואת אהרן נצבים לקראתם בצאתם מאת פרעה: (ה' כ')**

וכתב התורה תמימה, נצבים לקראתם - א"ר יוחנן משום ר' שמעון בן יוחאי, כל מקום שנאמר נצים נצבים אינם אלא דתן ואבירם [נדרים ס"ד ב].

והנה המילים בפסוק: **נצבים לקראתם בצאתם מאת**, עולה בגימטריא 1941, [כולל התיבות].

וכן המילים: **זזה - מקום שנאמר נצים ונצבים - הם דתן ואבירם**, עולה בגימטריא 1941.

* **ויאמר בילדכן את העבריות וראיתן על האבנים אם בן הוא והמתן אותו ואם בת הוא וחייה: (א' ט"ז)**
וכתב רש"י, על האבנים. מושב האשה היולדת, ובמקום אחר קוראו משבר.

ונראה לרמז כן במילים **על האבנים**, זהו ראשי תיבות. משבר - עליו יושבות נשים בשעת לידתן - את התינוקות.

* **ותאמרן המילדת אל פרעה כי לא כנשים המצריות העברית כי חיות הנה בטרם תבוא אלהן המילדת וילדו: (א' י"ט)**

וכתב רש"י, כי חיות הנה. בקיאות כמילדות, תרגום מילדות חיתה. ורבותינו דרשו, (סוטה יא: ושמו"ר) הרי הן משולות לחיות השדה שאין צריכות מילדות וכו'.

ונראה לרמז כן במילים **כי חיות הנה**, זהו ראשי תיבות.

ובטרם תבוא המילדת - יולדות נשות ישראל - כמו חיות השדה. * **ויהי כי יראו המילדת את האלהים ויעש להם בתים: (א' כ"א)**

וכתב רש"י, ויעש להם בתים. בתי כהונה ולויה ומלכות שקרוין בתים, ויבן את בית ה' ואת בית המלך, כהונה ולויה מיוכבד, ומלכות ממרים, כדאיתא במסכת סוטה (יא:).

ונראה לרמז כן במילה **בתים**, זהו ראשי תיבות.

ב - בית המקדש.

ת - תוים - סימן ואות לתוי שירת הלויים בבית המקדש.

י - יוכבד - שיצא ממנה כהונה ולויה.

ם - מרים - שיצא ממנה מלכות.

* **ויקח משה את אשתו ואת בניו וירכבם על החמר וישב ארצה מצרים וכו', (ד' כ')**

וכתב רש"י, על החמור. חמור המיוחד, הוא החמור שחבש אברהם לעקידת יצחק, והוא שעתידי מלך המשיח להגלות עליו, שנאמר עני ורכב על חמור (זכריה ט, ט).

ונראה לרמז כן במילים **על החמר וישב**, זהו ראשי תיבות.

א: מלך המשיח שעתידי להתגלות - עני - ועל חמור יהיה רוכב בהגיעו.

ב: חמור מיוחד - והוא שאברהם רכב עליו - לעקידת יצחק בהר המוריה.

סיפור שבועי

חשיבות שמירת העיניים

הימים ימי קיץ תשכ"ט לפני למעלה מחמישים שנה, רבי שמואל הלוי וואזנר זצ"ל יבעל השבט הלוי צא כמדי שנה למנוחת הקיץ בעיר צפת, ויחד עמו נסעו חלק מבני משפחתו וממקורביו, כל היום נהג הרב לשבת ולעסוק בתורה בין הרי הגליל, ובשעת ערב מוקדמת היה יוצא לטיול ערב מרענן בין ההרים הפזורים סביב צפת, לשאוף אויר צח. בדרכו לטיול נהג הרב וואזנר לטול עמו ספר, לנצל כל דקה ללימוד לשינון, או אפילו לאמירת תהלים. באותו היום בחר לצאת לשאוף אויר ועמו ספר תהלים יקר במיוחד, היה זה ספר תהלים עתיק מכורך בכריכת עור שכבר מתפוררת, ספר אותו קיבל בירושה מאחד הצדיקים מהדורות הקודמים, שערכו האומנותי ושוויי הכספי לא יסולאו בפז. תחת אחד השיחים עצר הרב מהילוכו, והחל לומר את פרקי התהלים בהתרגשות ובהתלהבות כדרכו מימים ימימה, אחר כך המשיכו הוא ומלווייו בטיול באוויר הפתוח ולפנות ערב שבו חזרה לבית האכסניה לדירת הנופש בה שהה הרב. כעבור כמה שעות נזכר אחד מבני הבית כי ספר התהלים נותר אי שם מאחור באותו שולחן מאולתר על הר הגרמק בואכה מירון, בין השיחים הקסומים, אך במקום פרוץ ומופקר. חיש קל היכתה בכולם ההבנה כי ספר התהלים מונח במקום הפקר, בו אנשים מטיילים ועלולים לקחתו ולהעלימו, הם ידעו כי מדובר בספר תהלים יקר מאוד ספר שהוא ירושה מדור קדום, וערכו עשרות אלפי דולרים, הם ביקשו לצאת במהירות לכיוון המקום בו טיילו קודם לכן, אך הרב עצר אותם, והורה אני מבקש לא ללכת לחפש את התהלים, עכשיו זה לא הזמן פסק. בנו רבי מרדכי אלימלך שליט"א ששהה עמו באותה עת, ניסה להסביר כי ספר התהלים מונח במקום מופקר וחישי קל עלול להיעלם בזדון או בשגגה, נכון שכבר מאוחר בלילה, הצטדק, אך נוכל להצטייד בפנסים רבי עוצמה, ובכלל הדרך ברובה מוארת ובטוחה, הלא ספר התהלים היקר כל כך בסכנת אובדן או גניבה. הרב שמע את טענותיו, אך לא השתכנע, מקורביו הוסיפו ואמרו כי יש להם נהג שמוכן לצאת לדרך, ושוב הסבירו כי הדרך מוארת, דבר לא יכול לקרות, אך הרב איתן בדעתו ומסרב לאשר להם לצאת לחפש את ספר התהלים היקר, כשהוא אומר להם משפט שהותיר אותם המומים ונחרדים משפט שנחרט בזכרונם לאורך ימים ושנים... האם נראה לכם שאני חושש לבטחונכם? שאל הרב, אכן כן, אך לא לבטחון שעולה בדעתכם, הרי בשעת לילה כה מאוחרת מסתובבים שם אינשי דלא מעלי, אולי יהיו שם אנשים שאינם נוהגים כשורה, הרי ניתן להיכשל שם במראות אסורים, חושש אני לבטיחות עיניכם... הסביר הרב. וכל ההפצרות על ספר התהלים היקר כל כך, על כך שבכלל לא בטוח שיש שם באמת מראות אסורים, ועוד תחנונים, עלו בתוהו. ספר התהלים אכן יקר ונדיר הסביר הרב בהבנה, אבל העיניים יקרות הרבה יותר, הן החיים עצמם... כל החיים תלויים בקדושת העיניים... אותן אי אפשר לסכן בכל מחיר, קדושת העיניים חשובה יותר מכל הון שבעולם. ביום המחרת עם שחר יצאו מקורביו הרב לחפש אחר התהלים, וכצפוי למרבה הכאב הספר איננו, הנכס היקר נעלם, הרב לא נשבר ולא התחרט, היה מאושר כי העיניים נותרו שמורות וזכות גם אם הספר איבד את שמירתו ואבד. לימים כשלושים וחמש שנים אחר כך, בדרך פלאית שב הספר לבעליו. היה זה כשהרב שהה בחוץ לארץ, ונכנס אליו יהודי עשיר מאוד ממבקשי עצתו, הבאתי לרב מתנה יקרה, סח הלה בהתרגשות, והוציא מחיקו ספר תהלים ישן עתיק ומוכר כל כך, הוא סיפר כי נתקל בספר התהלים הזה במכירה פומבית, ולנוכח שמו של הרב הכתוב בדף הראשון מיהר לרוכשו ולהשיבו לבעליו. הרב הודה לו בהתרגשות והתקשר מיד לבנו לשמחו ולהודיע לו כי ספר התהלים היקר שכה התגעגע אליו ושאף למוצאו במהלך השנים חזר לרשותו, והוא כה מאושר, ולמרות שהספר היה יקר כל כך בעיניו, קדושת העיניים היתה חשובה יותר, משפיעה יותר, והכרעה כי עדיף לאבד את הספר, לאבד אלפי דולרים, מלאבד את טהרת העין. [דברי חיים]

פינת ההלכה

אמירה לגוי [ח"ט]

השו"ע סי' ש"ז סעיף ה'כתב שההיתר של אמירה לנכרי במקום חולי היינו באופן שיש שם מקצת חולי.

וביאר המשנ"ב שם דהטעם שכתב השו"ע דמיירי באופן שיש שם מקצת חולי, דאילו בחולי ממש הכולל כל הגוף או שיש סכנת איבר אפילו ישראל עושה שבות אחת לחד דעה כמבואר סי' שכ"ח י"ז.

וההיתר במקצת חולי כתב המשנ"ב סי' שכ"ח ס"ק ג' וכן בס"ק פ"ג דמיחוש בעלמא אינו נחשב מקצת חולי, אלא בעינן שיהיה לחולה סבל מחמת אותו חולי, ובזה מותר אמירה לנכרי באיסור דרבנן.

ולכן מותר לנכרי לעשות מעשה רפואה שאין בו מלאכה דאו' בגופו של ישראל, ולא גזרו בזה משום שחיקת סממניו, ויעויין באיגלי טל [מלאכת טוחן ס"ק ל"ח אות כ' ועוד], דהסתפק האם האיסור הרפואה הוא על המרפא, או גם על המתרפא, והיינו שגם לגבי המתרפא יש לחשוש לשחיקת סממניו, והוכיח מהיתר לומר לנכרי לעשות מעשה רפואה בגופו של ישראל, מבואר דהאיסור רפואה הוא על המרפא ולא על המתרפא, ולכן מותר שבות דשבות במקום חולי.

העלון מוקדש

לעילוי נשמת
**נורית בת
מרים ע"ה**

לברכה והצלחה: * יוסף בן חנה
* נורית בת רומיה * שרה בת אילה
* אילה בת שרה * יהודית בת שרה
* פינחס אליהו בן דינה
לזיווג הגון: * רפאל בן שרה * חן בת אפרת

* יוסף מאיר בן גאולה ויקי
* משה בן שרה וב"ב
* נעמה בת שושנה
* חדווה בת ברכה
* גאולה גילה בת מזל
* יוסף חיים בן דבורה
* שלמה בן נורית
* אביאל אברהם בן מזל